

תה"ג 51872/09/14 - גלב גרוזובסקי נגד היועץ המשפטי לממשלה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 51872-09-14 מדינת ישראל נ' גרוזובסקי(עציר)

בפני: כבוד השופט הבכיר אמנון כהן
המבקש גלב גרוזובסקי
ע"י ב"כ עו"ד חיים אייזנקוט
נגד
המשיב

היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות פרקליטות המדינה - המחלקה הבינלאומית
ע"י ב"כ עו"ד ג'ני קרמנב

החלטה

1. בפניי בקשת ב"כ המבקש להורות למשיב, היועץ המשפטי לממשלה, להמציא לידי מסמכים הנוגעים לעתירה להכריז על המבקש בר-הסגרה לרוסיה, לצורך העמדתו לדין בגין ביצוע עבירות מין בקטינות, בעת ששימש ככומר בקייטנת ילדים אורתודוקסית נוצרית באי קונבץ שבמחוז סנקט-פטרבורג.

2. בקשתו של ב"כ המבקש הינה, להמציא לידי את מלוא חומר החקירה המצוי בידי הרשויות ברוסיה - כשהוא מתורגם לעברית או לאנגלית - זאת לרבות החלטות שיפוטיות, עדויות שנגבו מילדים נוספים שאינם המתלוננים, עדויות הורים ועדויות נציגים חינוכיים. כן ביקש ב"כ המבקש להמציא לידי כל מסמך המתייחס לתלונות שהגישו עורכי הדין של המבקש ברוסיה בנוגע למחלקת החקירות שם ואת ההחלטות שנתקבלו בעניינן. ב"כ המבקש הוסיף וביקש, כי המשיב ימציא לו עותק מתורגם של מלוא הסתייגויותיה של רוסיה לאמנה האירופית בדבר הסגרה (שפורסמה בכתבי האמנה 647, כרך 17, בעמוד 87) (להלן - האמנה) וכן להורות למשיב להצהיר, כי ההסתייגויות הללו (אשר צורפו כנספחים לעתירה ולבקשת המעצר) מהוות את מלוא ההסתייגויות של מדינת ישראל לאמנה.

לבסוף, ביקש ב"כ המבקש מבית המשפט, כי יתאפשר לו להציג מסמכים נוספים, כמו גם עדויות, במהלך הדיון בהליך ההסגרה. כך, למשל, ציין, כי יש בידיו הקלטות של בעלי תפקידים ברוסיה שבכוחן להעיד, כי היה להם יד בהפללת המבקש (מהטעם שהם ידעו על הסתבכותו הצפויה של המבקש בטרם מסרו המתלוננות את עדויותיהן במשטרה, ר' בסעיף 24 לבקשה).

3. בבסיס בקשתו של ב"כ המבקש עומד הנימוק, כי המסמכים המפורטים לעיל נדרשים על מנת להוכיח את טענתו, כי האירוע נשוא בקשת ההסגרה הינו "**בדוי מיסודו**" וכי החוקרים התעלמו מראיות המנקות את המבקש "**לחלוטין**" מכל האישומים שיוחסו לו. לדבריו, מחדלים אלה נעשו בכוונה, במטרה למנוע מהמבקש להוכיח את חפותו.

בהמשך לכך, טען ב"כ המבקש, כי האישומים נגדו הם פרי רדיפה פוליטית ודתית וכי נשקפת סכנה ממשית לחייו בהחזרתו לרוסיה. לטענתו, התלונות של הקטינות הן תלונות שווא שהומצאו בכוונה, על מנת להחזיר את המבקש לרוסיה, כדי "**לחסל**" את פועלו הציבורי ו"**להענישו**" על פעילותו הפוליטית-דתית, "**שהביאה לנזקים כלכליים לבעלי תפקידים בכירים ובעלי כוח השפעה**" ברוסיה (ר' בע' 2 לבקשה). המבקש אף טען, כי לא סתם מיוחסות למבקש ביצוען של עבירות מין בקטינות, אלא, כי הדבר נעשה בכוונת מכוון, על מנת לאיין כל אפשרות שלא יוסגר לרוסיה. זאת, לנוכח סעיף 2(ב) לחוק ההסגרה, בו נקבע, כי עבירות מין אינן חוסות תחת הסייג להסגרה של עבירה בעלת אופי מדיני: "**לעניין סעיף קטן (א)(1) לא תיחשב כעבירה בעלת אופי מדיני כל אחת מעבירות אלה: ... (4) עבירת מין לפי סעיפים 345, 347 או 348(א) ו-(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-197**".

4. ב"כ המשיב, מצידה, מתנגדת לבקשה להורות לרשויות ברוסיה להמציא ראיות נוספות או מסמכים מעבר לאלה שצורפו לבקשת ההסגרה. בהקשר זה, הפנתה לפסיקתו העקבית של בית המשפט העליון, כי אין באפשרותו של בית המשפט בישראל לחייב את המדינה המבקשת להציג חומר ראיות נוסף המצוי בידה, אלא יכול הוא, לכל היותר, לקבוע כי המבוקש אינו בר הסגרה. כן הצהירה ב"כ המשיב, כי כל חומר הראיות שצורף לבקשת ההסגרה הועבר לידי ב"כ המבקש.

בנוסף, התנגדה ב"כ המשיב לבקשת ב"כ המבקש לאפשר לו להציג במסגרת הדיון בהליך ההסגרה ראיות ועדויות נוספות, שכן להשקפתה, מדובר בראיות שכל מטרתן היא להעמיד במחלוקת את משקלן של הראיות עליהן נסמכת בקשת ההסגרה, ובהיותן כאלה, המקום הראוי להבאתן הוא במסגרת ההליך שיתקיים בבית המשפט ברוסיה.

לבסוף, לגבי הבקשה להמצאת הסתייגויותיה של רוסיה לאמנה, הפנתה ב"כ המשיב לאתר האינטרנט הרשמי של מועצת אירופה, בו מפורסמות כל האמנות האירופאיות ובכלל זה גם הסתייגויותיה של כל מדינה לאמנה.

דיון

5. הלכה חוזרת ונשנית היא, כי אין מחובתה של המדינה המבקשת את הסגרתו של אדם, לצרף לבקשת ההסגרה את מלוא חומר הראיות שנמצא ברשותה. בהתאם לכך, תפקידו של בית המשפט של המדינה המתבקשת, הינו לבחון האם הראיות שהונחו בפניו לבדן מהוות ראיות מספיקות להגשת כתב אישום נגד המבוקש: "**מטיבו של ההליך בסוגיית ההסגרה, שאין בית משפט בישראל רשאי לצוות על ממשלת קנדה להוסיף ראיות שאולי מצויות בידה, ולכל היותר יכול הוא שלא להשתכנע מהחומר שהוגש לו, שיש די ראיות לכאורה בידי המדינה המבקשת**" (בע"פ 4388/00 וייץ נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 5.10.00), בפסקה 6). יחד עם זאת, נדרש, כי התשתית הראייתית הקיימת נגד המבוקש תשקף "**נאמנה את תמונת התשתית הראייתית הקיימת כנגד המבוקש, ללא מניפולציות אסורות, שיש בהן כדי לעוות תשתית זו**" (ע"פ 7840/01 אקווה נ' היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 17.7.02), בפסקה 7). מכאן, שהשאלה שיש לשאול היא, האם "**יש יסוד סביר להניח כי הגשתו של חומר נוסף עשויה לשנות באופן מהותי את התשתית שהונחה**" (ע"פ 7303/02 הקש נ' היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 7.3.09), בפסקה 25).

6. במקרה דנן, דעתי היא, כי יש להשיב לשאלה זו בשלילה. שכן, בקשתו של ב"כ המבקש הינה, שרשויות רוסיה

ימציאו "החלטות שיפוטיות, עדויות, לרבות עדויות שנגבו מילדים נוספים שאינם המתלוננים לכאורה, לרבות עדויות הורים, נציגים חינוכיים, וכל מסמך וחומר רלוונטי אחר" (בס' 1 לבקשה). אני סבור, כי הראיות הללו, הינן ראיות, שנפקותן האפשרית היא בהטלת ספק באמינות גרסתן של המתלוננות או של עדים אחרים, אך אין המדובר בראיות שבכוחן לשלול מן היסוד את גרסתן לקרות האירועים ואת האפשרות שהמבקש ביצע את המיוחס לו. הן אינן הופכות את הודעות המתלוננות לחסרות ערך על פניהן. זאת להבדיל, למשל, אם היה ב"כ המבקש דורש את הצגתה של הודעה של המתלוננות עצמן, כי הן מבקשות לחזור בהן מדבריהן (והשוו לעומת ע"פ 250/08 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 12.3.09), שם הסכימה המדינה לפנות לשלטונות אוקראינה בבקשה לחקור בשנית חלק מן העדים, לאחר שמבוקש ההסגרה הציג קלטות בהן מסרו שני עדים מרכזיים, כי הם הפלילו את המבוקש וכי ההודעות שמסרו הינן שקריות וניתנו תחת לחץ ואיומים).

7. מאחר שהראיות המבוקשות אינן ראיות שבכוחן ליטול את כוחן הלכאורי של הראיות התומכות בבקשת ההסגרה ולשנות באופן מהותי את עובדת קיומה של תשתית ראייתית כנגד המבקש - הודעותיהן המפלילות של המתלוננות ותוצאות הבדיקות הפסיכולוגיות שנערכו להן - הרי שאין מקום לסטות מן הכלל ולחייב את הרשויות ברוסיה להגישן. המקום הראוי להגיש את הראיות הללו ולדון בהן, הוא בבית המשפט ברוסיה, אשר יצטרך להעריך את העדויות השונות שיונחו על שולחנו ולהכריע בשאלת אשמו או חפותו של המבוקש. כפי שכבר נאמר, "מטרתו האחת והיחידה של הדיון היא לנקוט עמדה לגבי השאלה האם 'החומר המצוי בידי התביעה הכללית מצדיק בירור אישומו של הנאשם בבית משפט מוסמך' ... על כן סתירה בעדויות אינה צריכה בירור בשלב זה, ואין מקום אף לשקילתן של הראיות, ובלבד שאין הן חסרות ערך על פניהן" (ע"פ 318/79 אנגל נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 25.2.80), בפסקה 5).

8. ב"כ המבקש הוסיף וטען, כי המצאת מלוא חומר החקירה נדרשת לו גם על מנת להוכיח את טענתו, כי האישומים נגד המבקש "הומצאו" במסגרת קונספירציה שנועדה להתנקם בו על פעילותו הדתית והפוליטית. הוא טען, כי ישנם בחומר הראיות "נתוני אליבי זועקים, אימים על עדים ברוסיה ובישראל, עדויות בלתי קבילות בעליל של הבנות, סתירה מובהקת בין המעשים לבין מצבן הקליני של הבנות", אשר החלטתם של החוקרים ברוסיה שלא לסגור את החקירה חרף קיומם, מובילה למסקנה היחידה, כי הם עשו זאת במכוון, כדי להפליל את המבקש (בסעיף 23 לבקשה). ואולם, גם כאן, מדובר למעשה בשאלה של משקל ומהימנות של הראיות השונות אשר מהוות את התשתית הראייתית לבקשת ההסגרה (הודעותיהן של המתלוננות וחוות הדעת הפסיכולוגיות בעניינן) ולא בקיומן של ראיות נוספות אשר עשויות להצביע על כך, שהמשטרה הרוסית מוטית באופן פסול וביקשה להפליל את המבקש. כאמור לעיל, שאלת משקלן של הראיות השונות כנגד המבקש, מקומה להתברר בבית המשפט ברוסיה ולא במסגרת הליך ההסגרה. אציין גם בהקשר זה, כי ב"כ המבקש לא העלה טענות ספציפיות כלפי תקינותה של הרשות השופטת ברוסיה, אלא אך כלפי התנהלותה של הרשות החוקרת שם.

9. לפיכך, בהינתן הכלל לפיו המדינה המבקשת אינה חייבת להגיש את כל הראיות שברשותה, ובשים לב לכך שב"כ המבקש לא הניח בפניו כל יסוד סביר להניח, שבכוחן הפוטנציאלי של הראיות המבוקשות על ידו לגלות, כי אין אחיזה לאישומים - אין מקום להיעתר לבקשתו לדרוש את המצאתן של ראיות נוספות מהרשויות ברוסיה. בשולי הדברים אוסיף, כי לא ברורה לי בקשתו של המבקש, להורות למשיב לבקש מרוסיה את התלונות שהגישו עורכי דינו של המבקש ברוסיה כנגד מחלקת החקירות שם, כמו גם את ההחלטות שנתקבלו לגבי אותן תלונות (ר' בסעיף 1 לבקשה). ברי, כי

בעניין זה הוא יכול לפנות בנקל לעורכי דין של המבקש ברוסיה, כדי שיעבירו לידיו את המסמכים שהם הוציאו מתחת ידם בעניינו של המבוקש.

10. בהמשך לכך, ובשים לב לדבריו של ב"כ המבקש, כי ברשותו הקלטות המוכיחות, כי המבוקש הופלל ע"י בעלי תפקידים בכירים ברוסיה וכי למבקש אליבי מוכח, אני מוצא להתיר לו להגיש במהלך הדיון הצפוי בהליך ההסגרה, ראיות אלה וכל ראיה אחרת אשר בכוחה לסייע בהוכחת טענתו, כי אין אחיזה לאישום (וזאת להבדיל מראיה שמטרתה היחידה להעמיד במחלוקת את מהימנותה ואת משקלה של ראיה שהוצגה על ידי רוסיה). בעניין זה, אפנה לדבריו של כבוד השופט א' ברק (כתוארו אז), כי יש לאפשר למבוקש להביא ראיות לסתור "**אם יש בראיותיו כדי להוות תשובה ניצחת וחד-משמעית לראיות המדינה המבקשת, באופן שהתשתית הראייתית מתמוטטת לחלוטין**" (ע"פ 2998/91 מנינג נ' היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 18.1.93, בפסקה 1, בע' 591).

11. אשר על כן, אני דוחה את בקשתו של ב"כ המבקש להורות לרשויות ברוסיה להמציא חומר חקירה נוסף, אך בצד זה, אני מתיר לו להגיש במהלך הדיון הצפוי, כל ראיה שבכוחה לסייע לו בהוכחת טענתו, כי אין אחיזה לאישום. השאלה, האם קיימת אחיזה לאישום, אם לאו, תתברר בהליך העיקרי ובהתאם לחומר שיוצג ע"י הצדדים.

אוסף, כי בהינתן הפנייתה של ב"כ המשיב לאתר האינטרנט הרשמי של מועצת אירופה, בו מפורסמות כל האמנות האירופאיות ובכלל זה גם הסתייגויותיה של כל מדינה לאמנה, הרי שהבקשה להמצאת הסתייגויותיה של רוסיה לאמנה - מתייתרת.

ניתנה היום, י"ט חשוון תשע"ה, 12 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.